

Εισαγωγή

1. Ημερολόγιο γεγονότων 1972-1973

Δεν ήταν στην πρόθεση μας να καταρτίσουμε ένα χρονολόγιο των γεγονότων. Θέλαμε να καταγραφούν τα γεγονότα όπως έρχονται στη μνήμη των ανθρώπων. Αυτή τη μνήμη που αισθανθήκαμε ότι σιγά-σιγά χάνεται. Διαπιστώσαμε πως η «πραγματικότητα» του τότε χρόνου χανόταν στο βάθος των ετών. Ότι συνέβη από τις 20 Νοεμβρίου 1972 (ημέρα φοιτητικών εκλογών) ως τις 20 Φεβρουαρίου 1973 (στράτευση φοιτητών) δεν χωρά σε ένα τρίμηνο, με τα σημερινά μέτρα αξιολόγησης του χρόνου. Διαπιστώσαμε πως ένα αξιόπιστο χρονολόγιο θα ενίσχυε και την καθαρότητα της μνήμης και την επιχειρηματολογία, απέναντι κύρια σε αυτούς που επιδιώκουν να ξεθωριάσει από τη συλλογική μνήμη το νόημα της εξέγερσης του '73.

Οδηγηθήκαμε λοιπόν στη σύνταξη ενός ημερολογίου για αυτό το τρίμηνο, βασισμένο σε δημοσιεύματα και έγγραφα της εποχής. Στη συνέχεια καταρτίσαμε ένα ημερολόγιο του Νοεμβρίου 1973, συνδέσαμε τα δύο, και τελικά καταλήξαμε ότι ήταν αναγκαίο ένα ημερολόγιο από 1/1/1972 ως 30/11/1973. Στις αρχές του 1972 διαφάνηκαν ψίγματα προθέσεων «φιλελευθεροποίησης» αλλά και κατατέθηκε η πρώτη σημαντική μαζική διακήρυξη για την απελευθέρωση των κρατούμενων.

Η επιδίωξή μας είναι καταγράψουμε τα γεγονότα ως το τέλος Αυγούστου του 1974 συμπληρώνοντάς το από τα αρχεία και άλλων εφημερίδων και εντύπων.

Κάτι που δεν ήταν αρχικά στο μυαλό μας, μάς απορρόφησε τον περισσότερο χρόνο. Μέχρι να γίνει κάτι πιο συστηματικό, το ημερολόγιο είναι ένα καλό ερευνητικό εργαλείο. Ανοίγοντας κάποιος τα πρωτοσέλιδα των Νέων (παρουσιάζονται τα περισσότερα), του Βήματος και των άλλων εντύπων, θα τον προσελκύσουν πολλές φορές περισσότερα και πιο σημαντικά θέματα από όσα ήδη έχουν εγγραφεί. Η καταγραφή των γεγονότων έχει γίνει από συγκεκριμένη σκοπιά: οι φοιτητικοί αγώνες στην Ελλάδα και στον κόσμο, τα θέματα της εκπαίδευσης, οι ενέργειες αντίστασης και οι διώξεις, τα σημαντικότερα ζητήματα της επικαιρότητας. Δηλαδή η σπουδαστική πραγματικότητα και το πλαίσιο της, οι αγώνες και οι πιθανότητες επιτυχίας τους. Τι εκτιμήσεις γινόντουσαν τότε, ποιες γίνονται τώρα. Η προσφυγή στην πηγή της πληροφόρησης, στο έντυπο, είναι πιστεύουμε εύκολη και γρήγορη. Διατρέξτε όλο το ημερολόγιο στη θεματολογική ενότητα: Όλα τα γεγονότα/ημερολόγιο <https://polytexneio73pedia.gr/hmerologioall.cshtml> για να έχετε σε συγκεκριμένες ημερομηνίες το σύνολο της περιρρέουσας ατμόσφαιρας. Μετά, για να μην χαθείτε στη λεπτομέρεια μπορείτε να κάνετε χρήση των θεματολογικών ενοτήτων.

Θα εκτιμηθεί ταυτόχρονα πόσο σημαντική ήταν η συμβολή του τύπου που αντιπολιτευόταν τη δικτατορία και πόσο ηρωική η προσπάθεια δημοσιογράφων που

αντιπάλευαν τη χούντα. Οι ίδιοι και οι στήλες τους κατά διαστήματα εξαφανίζονταν, το ίδιο απότομα επανεμφανίζονταν.

2. Διαδρομή προς το Νοέμβρη 1973

Για να γίνει Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα το ΕΜΠ έπρεπε να έχει πέντε σχολές. Δίπλα σε αυτές που υπήρχαν: Πολιτικών Μηχανικών, Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων, Χημικών Μεταλλειολόγων, Αρχιτεκτόνων αποφασίστηκε η ίδρυση της σχολής Τοπογράφων Μηχανικών τριετούς φοίτησης, (αργότερα, το 1930, Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών, τετραετούς φοίτησης). Επιλέχθηκε αυτή η ειδικότητα γιατί χρειαζόνταν μηχανικοί της υπαίθρου για τα μεγάλα έργα ανταλλαγής και αναδιανομής της αγροτικής γης και γιατί η ανοικοδόμηση της Θεσσαλονίκης, μετά από τη μεγάλη πυρκαγιά, απαιτούσε μηχανικούς ικανούς στην υλοποίηση νέων πολεοδομικών σχεδίων με ακριβείς αποτυπώσεις και εφαρμογές. Αποφασίστηκε η ίδρυσή της με συμβιβασμό προς τις ανησυχίες της σχολής Πολιτικών Μηχανικών, αντικείμενο της οποίας απέσπασε. Οι (Αγρονόμοι) Τοπογράφοι Μηχανικοί δεν θα είχαν ισότιμες σπουδές με τους άλλους μηχανικούς, θα είχαν λιγότερα χρόνια φοίτησης, δεν θα είχαν ισότιμα επαγγελματικά δικαιώματα. Όπως και για τους Αρχιτέκτονες, οποιοδήποτε επαγγελματικό δικαίωμά τους αυτόματα θα ανήκε και στους Πολιτικούς Μηχανικούς.

Για περίπου πενήντα χρόνια μετά, έως το 1972, αυτό το καθεστώς παρέμενε αναλλοίωτο, δημιουργώντας ένα αίσθημα μειονεξίας στους φοιτητές της σχολής και εικόνα συγκριτικής απαξίωσής της στην ελληνική κοινωνία. Στις εισαγωγικές εξετάσεις η σχολή των Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών ήταν τελευταία επιλογή των μαθητών, οι περισσότεροι των οποίων τη δήλωναν χωρίς να ενδιαφέρονται να πληροφορηθούν για το αντικείμενο σπουδών της. Αποτέλεσμα: η σχολή, μαζί με αυτή των Αρχιτεκτόνων, ήταν τελευταία σε μέσο όρο βαθμών εισαγωγής. Επειδή βέβαια η πιθανότητα να μπει στο Πολυτεχνείο, το πιο περιζήτητο ίδρυμα, ήταν ένα προς εννιά, το μαθησιακό επίπεδο των φοιτητών της σχολής ήταν υψηλό, οι αποκλίσεις στο γνωστικό επίπεδο μικρές (η ψαλίδα στη βαθμολογία από τον πρώτο εισαγόμενο μέχρι τον τελευταίο ήταν πολύ μικρή). Ακόμα και η οικονομική κατάσταση των φοιτητών ήταν παραπλήσια. Ήταν ένα σώμα που μπορούσε εύκολα να ομογενοποιηθεί. Και αυτό συνέβη το 1972 - 1973 στους αγώνες ενάντια στην ανυπαρξία των δημοκρατικών ελευθεριών.

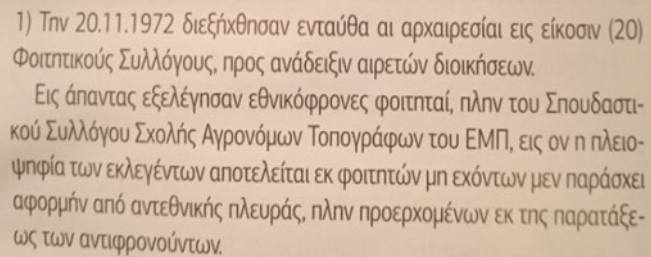
Παράλληλα με επικεφαλής τον Γιώργο Βέη μια ομάδα νέων καθηγητών και διδασκόντων εκσυγχρόνισαν και αναβάθμισαν τις σπουδές στη σχολή, καθιερώνοντας, μεταξύ άλλων, ένα τετραετές πρόγραμμα που αντιστοιχούσε σε πέντε χρόνια φοίτησης. Οι φοιτητές Αγρονόμοι Τοπογράφοι Μηχανικοί τετραετούς φοίτησης είχαν εβδομαδιαίο ωράριο σπουδών κατά 15% αυξημένο σε σχέση με αυτό των υπόλοιπων σχολών του Πολυτεχνείου.

Ένα εκρηκτικό μίγμα φοιτητικών διεκδικήσεων παρέμενε σε λήθαργο μέχρι τον Νοέμβριο του 1972. Όμως ήδη από τις αρχές του ίδιου χρόνου υπήρχε κινητικότητα και στη σχολή των Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών υπήρχε κινητικότητα μεταξύ ομάδων που άρχισαν να εκδηλώνουν πιο ανοικτά την αντίθεση τους στο δικτατορικό καθεστώς.

2.1 Εις άπαντας εξελέγησαν εθνικόφρονες φοιτηταί πλην του σπουδαστικού συλλόγου σχολής Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών ΕΜΠ

Το Νοέμβριο του 1972 διεξάγονται οι φοιτητικές εκλογές, στα πλαίσια της δήθεν φιλελευθεροποίησης. Ένδειξη για ποια φιλελευθεροποίηση μιλάμε είναι ότι το σπουδαστικό της ασφάλειας έχει διπλοκλειδώσει τη νοθεία στο αποτέλεσμα. Από τη μια εισβάλλοντας η αστυνομία στα ΑΕΙ επιχειρεί να απομακρύνει και να τρομοκρατήσει τους ψηφοφόρους, από την άλλη ελέγχει πλήρως όλο το σύστημα των εκλογών, εφορευτικές επιτροπές και επιβλέποντες καθηγητές, με ταυτόχρονη απαγόρευση παρουσίας φοιτητών.

Σε έγγραφο του, στις 25/11/1972
https://polytexneio73pedia.gr/PDF_FILES/721125%20ΦΛ...Εις%20άπαντας%20πλην%20των%20Τοπογράφων.pdf

1) Την 20.11.1972 διεξήχθησαν ενταύθα αι αρχαιρεσίαι εις είκοσιν (20) Φοιτητικούς Συλλόγους, προς ανάδειξιν αιρετών διοικήσεων.
Εις άπαντας εξελέγησαν εθνικόφρονες φοιτηταί, πλην του Σπουδαστικού Συλλόγου Σχολής Αγρονόμων Τοπογράφων του ΕΜΠ, εις ον η πλειοψηφία των εκλεγέντων αποτελείται εκ φοιτητών μη εκόντων μεν παράσχει αφορμήν από αντεθνικής πλευράς, πλην προερχομένων εκ της παρατάξεως των αντιφρονούντων.

πανηγυρίζει για το αποτέλεσμα.

Διαπιστώνεται λάθος στο έγγραφο του σπουδαστικού της ασφάλειας, καθώς αντιφρονούντες εξελέγησαν και στον Σύλλογο Χημικών και Μεταλλειολόγων Μηχανικών. Μάλλον άργησαν να το καταλάβουν. Η πορεία των δύο συλλόγων ήταν παράλληλη και κοινή μέχρι τις 17/11/1973.

Το πώς τους «ξέφυγαν» οι δυο σχολές είναι θέμα που αναλύεται σε κείμενα και συνεντεύξεις που παρατίθενται στην ιστοσελίδα. Είναι διαφορετικοί οι λόγοι στις δυο σχολές, μία εκ των οποίων έχει να κάνει και με τη στάση των οργανωμένων σε κόμματα φοιτητών. Έπαιξε πιθανά ρόλο ότι οι δυο σχολές ήταν οι αριθμητικά μικρότερες στο Πολυτεχνείο και ότι η σύνθεση των υποψήφιων αντιφρονούντων φοιτητών δεν θεωρήθηκε ότι συνιστά αντεθνικό κίνδυνο. Δεν έδωσαν, έτσι, μεγάλη προσοχή στους συντελεστές νόθευσης του αποτελέσματος και προφανώς δεν έδωσαν καμιά σημασία στο εκρηκτικό μίγμα προβλημάτων στη σχολή των Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών.

2.2 Οι αντιφρονούντες ως ...υπόδειγμα για τους εθνικόφρονες εκλεγμένους

Στο ίδιο έγγραφο γίνεται κριτική για την αδράνεια των νόθα εκλεγμένων συμβουλίων. Είναι σαν το σπουδαστικό της ασφάλειας να λέει: τα κάναμε όλα, ε δεν μπορούσαμε να κατέβουμε και υποψήφιοι!

Σημείωσις β): Αι συνέπειαι των ως άνω αδυναμιών διεφάνησαν κατά την μετά μεγίστης δυστοκίας συγκρότησιν των Δ.Σ. εις Σώμα.

Αντιθέτως, το Δ.Σ. του Συλλόγου Σχολής Αγρονόμων Τοπογράφων συνεκροτήθη αμέσως, καθώρισεν υπευθυνότητας κλπ. (επισυνάπτεται η σχετική ανακοίνωσις).

Εν Αθήναις τη 25η Νοεμβρίου 1972

Ως προς το δεύτερο σκέλος της παραπάνω αναφοράς πράγματι για τους φοιτητές Αγρονόμους Τοπογράφους Μηχανικούς ξεκινά μια περίοδος μεγάλης δραστηριοποίησης. Ημερομηνία-κλειδί είναι αυτή όπου στην ταράτσα του κτηρίου Γκίνη γίνεται, παρά τις απαγορεύσεις, γενική συνέλευση. Η πρυτανεία είχε απαγορεύσει να γίνει σε αίθουσα του Πολυτεχνείου και η ασφάλεια σε αίθουσα εκτός Πολυτεχνείου. Όσοι συμμετείχαν σε αυτή, και ήταν η συντριπτική πλειονότητα των φοιτητών, εκείνοι που γνώριζαν και εκείνοι που τότε αποτόλμησαν να ξεπεράσουν την κόκκινη γραμμή, δήλωναν την αποφασιστικότητά τους για αγώνα υπέρ των δικαιωμάτων τους, κατά των απαγορεύσεων της χούντας και των οργάνων της. Υπάρχουν στις συνεντεύξεις και κείμενα, που παρατίθενται, εκμυστηρεύσεις για την αλλαγή, μέσα σε λίγες ώρες, συνειδήσεων φοιτητών που ήταν πριν και στη συνέχεια, μετά τη δικτατορία, παρέμειναν σε μια αφανή πολιτική στάση, φοιτητών που προέρχονταν από οικογένειες αριστερές, κεντρώες ή ουδέτερα προσκείμενες στο χουντικό καθεστώς, φοιτητών που έγιναν καθηγητές Πολυτεχνείου, επιτυχημένοι ελεύθεροι επαγγελματίες, ετεροαπασχολούμενοι. Μια εικόνα της δραστηριότητας του Φοιτητικού Συλλόγου, όπως παρουσιάσθηκε στον ημερήσιο Τύπο, κυρίως στο διάστημα 20/11/1972 ως 20/2/1973, μπορεί να έχει κάποιος ακολουθώντας τις ενδείξεις στο ημερολόγιο: ημερολόγιο γεγονότων, παιδεία- φοιτητικοί αγώνες, φοιτητές-κινητοποιήσεις ΕΜΠ, Αγρονόμων Τοπογράφων

<https://polytexneio73pedia.gr/hmerologio2.cshtml?aa=1&aa1=7&aa2=11>

(για τις άλλες σχολές και ΑΕΙ θα πρέπει να ακολουθηθούν οι αντίστοιχες ενδείξεις).

2.3 Διαδρομές

Κύρια πρόθεση της ομάδας που επιμελείται την ιστοσελίδα είναι να αναδειχθεί η σημασία της ατομικής διαδρομής, της μη παραίτησης, όπως διαμορφώθηκε μέσα στον συλλογικό αντιδικτατορικό αγώνα, στη Σχολή και γενικότερα. Αυτό που συνέβη στους Αγρονόμους Τοπογράφους Μηχανικούς σε συνθήκες ακραίες, μπορεί να συμβεί πιο εύκολα σε ομαλές περιόδους. Μέσα σε μια σκληρή δικτατορία που υποκρίνεται ότι φιλελευθεροποιείται, σε μια νησίδα δημιουργικότητας, αντίστασης, περηφάνειας και καθημερινής ευφορίας, οι Αγρονόμοι Τοπογράφοι Μηχανικοί κέρδισαν:

- Την πενταετία, την αύξηση των χρόνων σπουδών (δέσμευση του Υπουργού Παιδείας Γκαντώντα στο ΔΣ του Φοιτητικού Συλλόγου, που τηρήθηκε)
- Αλλαγή στο πρόγραμμα σπουδών, καλύτερες συνθήκες σπουδών, προσθήκη νέων γνωστικών αντικειμένων
- Αλλαγή στα επαγγελματικά δικαιώματα
- Αποβολή αισθήματος κατωτερότητας
- Συνθήκες άμεσης δημοκρατίας. Ακυρώθηκαν οι χαφιέδες, όλα γινόντουσαν φανερά, συλλογικά και ταυτόχρονα όλα είχαν πολιτική αντιδικτατορική χροιά.
- Την αίσθηση συμμετοχής σε καθοριστικές ιστορικές αλλαγές, την εκ των υστέρων αίσθηση ότι πράγματι συμμετείχες, την ολοκλήρωση της προσωπικότητας, τη συντροφικότητα

Αυτή η φουρνιά και οι επόμενες γενιές Αγρονόμων Τοπογράφων έζησαν την άνθηση του επαγγέλματος και της επιστήμης τους.

2.4 Συμβολή στην κατάληψη του Πολυτεχνείου

Σε συλλογικό επίπεδο, οι δύο σύλλογοι, Αγρονόμων-Τοπογράφων και Χημικών Μεταλλειολόγων, με νομιμοποιημένες και προς τις κρατικές αρχές διοικήσεις, άνοιξαν δρόμους στους φοιτητές των άλλων σχολών του ΕΜΠ, και όλοι μαζί στους φοιτητές των άλλων σχολών της Αθήνας και πανελλαδικά. Στο τρίμηνο Νοεμβρίου 1972 Φεβρουαρίου 1973, όπως προκύπτει και από το ημερολόγιο, τα γεγονότα ήταν πολύ πυκνά, με σαφή αλληλουχία. Πρώτη σχολή που απείχε στο Πολυτεχνείο, αρχές Δεκεμβρη η σχολή ΑΤΜ. Το τέλος του χρόνου βρίσκει όλες τις σχολές του ΕΜΠ σε αποχή. Στις 14 Φεβρουαρίου εισβάλλει η αστυνομία στον προαύλιο χώρο του ΕΜΠ. Οι φοιτητές εξερχόμενοι σχηματίζουν πορεία και συναντιούνται με την πορεία υποστήριξης που είχε ξεκινήσει από τη Νομική με κατεύθυνση το Πολυτεχνείο. Στις 16 Φεβρουαρίου γίνεται η κατάληψη της Νομικής.

Δρόμοι που άνοιξαν:

1. Αγνόηση του Κυβερνητικού Επιτρόπου και στη συνέχεια κατάργηση της ανοικτής παρέμβασης του στα φοιτητικά δρώμενα
2. Γενικές Συνελεύσεις, όποτε και σε όποιο χώρο. Αποτέλεσμα η χορήγηση αιθουσών οπότε και όπου ζητήθηκε
3. Σύγκρουση με την Πρυτανεία. Αρχικά, η Πρυτανεία παρέπεμψε στο πειθαρχικό τα μέλη του ΔΣ του φοιτητικού συλλόγου ΑΤΜ με ακραία επικρεμάμενη ποινή τη διαγραφή από τη Σχολή. Στο ψήφισμα της Γενικής συνέλευσης αναφερόταν ότι όλοι οι φοιτητές θεωρούν τους εαυτούς τους ως παραπεμφθέντες. Τελικά, η Πρυτανεία παραιτήθηκε και τη διαδέχθηκε Πρύτανης και Σύγκλητος, μη προσκείμενοι στη δικτατορία
4. Αποχή από τα μαθήματα

5. Νομιμοποίηση των Επιτροπών Αγώνα μέσα από Γενικές Συνελεύσεις. Ακολούθησαν οι Γενικές Συνελεύσεις των σχολών που είχαν νόθα συμβούλια. Τους φοιτητές εκπροσωπούσαν πλέον οι Επιτροπές Αγώνα
6. Στη ΔΕΣΕΜΠ (Διοικούσα Επιτροπή Συλλόγων ΕΜΠ) οι χουντικοί έχασαν την πλειοψηφία. Μέλη που είχαν αναδειχθεί στα νόθα συμβούλια, κυρίως παιδιά στρατιωτικών ή δημόσιων υπαλλήλων, αποδείχθηκαν μεγάλοι αγωνιστές της δημοκρατίας και αποφασιστικοί πολέμιοι της δικτατορίας. Η ΔΕΣΕΜΠ που τυπικά «εξέφραζε» ως τότε το σύνολο των φοιτητών του Ιδρύματος εκμηδενίστηκε.
7. Η πεποίθηση ότι ο αγώνας μπορεί να έχει αποτελέσματα και αυτό εξαρτάται από τη συμμετοχή των φοιτητών, όταν οι ατομικές διαδρομές συνενώνονται σε κοινές συλλογικές διαδρομές.
8. Συνέχιση της αντιπαλότητας στη δικτατορία και μετά τις στρατεύσεις των φοιτητών. Ενεργός ρόλος σε αυτούς που δεν μπορούσαν να διακόψουν την αναβολή στράτευσης: στις φοιτήτριες της σχολής.
9. Προκήρυξη φοιτητικών εκλογών στους δύο Συλλόγους για τις 27 Νοεμβρίου 1973, σε χρόνο που προσδιόρισαν οι γενικές συνελεύσεις τους στις 7 Νοεμβρίου, https://polytexneio73pedia.gr/PDF_FILES/731108%20TA%20NEA%20MP_.pdf. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του καταστατικού τους, αλλά σε αντίθεση με τη θέση της διορισμένης ΕΦΕΕ και του Υπουργού Παιδείας στην κυβέρνηση Μαρκεζίνη. Η διενέργεια φοιτητικών εκλογών ήταν βασικό αίτημα στις συνελεύσεις των υπόλοιπων φοιτητικών συλλόγων του ΕΜΠ που πραγματοποιήθηκαν στις 14/11/1972 και οδήγησαν στις αποφάσεις για κατάληψη.

Πολλά από τα παραπάνω λειτούργησαν με αυτοματισμό στις 14/11/1973 όταν αποφασίστηκε η κατάληψη του Πολυτεχνείου. Αν δεν υπήρχαν αυτοί οι «αυτοματισμοί» είναι αμφίβολο αν θα υπήρχε κατάληψη.

2.5 Διαδρομές

Όσοι συμμετείχαν στην εξέγερση την θεωρούν ως το κορυφαίο γεγονός της επταετίας, πολλοί ως το κορυφαίο πολιτικό γεγονός της ζωής τους. Αυτό είναι εύκολα εξηγήσιμο. Πήγαν με αυτοπεποίθηση ότι θα εμβαθύνουν στη δική τους αντιστασιακή κατεύθυνση.

Θεώρησαν μετά την κατάληψη ότι συμμετέχουν σε εξέγερση, αλλά με την ασφάλεια ότι το καθεστώς θέλει να πείσει για τα βήματα «φιλελευθεροποίησης». Ξαφνικά βρέθηκαν μπροστά σε ελεύθερους σκοπευτές, μπροστά σε τανκς, μπροστά στο θάνατο. Και δίπλα τους πέθαιναν, τραυματίζονταν, συλλαμβάνονταν, κακοποιούνταν.

Για λογαριασμό της ιστοσελίδας έχουν καταγραφεί συγκλονιστικές συνεντεύξεις, από τον καθηγητή Τάσιο και αρκετούς φοιτητές που συμμετείχαν στην κατάληψη.

Διαδρομές ατομικές πριν τις φοιτητικές εκλογές που έγιναν συλλογικές μέχρι το Πολυτεχνείο και μετά πάλι ατομικές, αλλά με ανεξίτηλο το αποτύπωμα του αγώνα, της

συλλογικότητας, του Γεγονότος, Διαδρομές ατομικές και συλλογικές που συναντήθηκαν στο Πολυτεχνείο, στην πτώση της δικτατορίας, υπέρ της ελευθερίας και της δημοκρατίας, για ψωμί και παιδεία, ενάντια στον φασισμό.

3. Η χρήση του όρου **pedia** στην ηλεκτρονική διεύθυνση **polytexneio73pedia.gr** σηματοδοτεί:

- Την Παιδεία, κεντρική λέξη στο σύνθημα: ψωμί-παιδεία-ελευθερία
- Τα πεδία αγώνων, πεδία άσκησης επαγγέλματος, εργασίας του Αγρονόμου Τοπογράφου Μηχανικού
- Τα παιδιά. Στις συνεντεύξεις - μαρτυρίες που παρατίθενται στην ιστοσελίδα <https://polytexneio73pedia.gr/diadromi2.cshtml?aa=1> οι περισσότεροι, ηλικίας περί τα 70 σήμερα, δηλώνουν ότι πλέον δεν συμμετέχουν στην πορεία της 17^{ης} Νοεμβρίου. Έχοντας ζήσει το Πολυτεχνείο και τις πρώτες μετά την πτώση της δικτατορίας συγκεντρώσεις δεν μπορούν να συμφιλιωθούν με την αντίφαση: γιατί τα αιτήματα του Πολυτεχνείου, που παραμένουν ζωντανά και επίκαιρα, εκφωνούνται και αναφωνούνται με τρόπο μουσειακό, χωρίς αναφορά στα όσα συμβαίνουν στο παρών, χωρίς πάθος για την οικοδόμηση του μέλλοντος. Συμφωνούν όμως όλοι πως αξίζει αυτό το «γιορταστικό» τριήμερο ώστε να μένει ζωντανή η πιθανότητα να συνδεθούν τα σημερινά και αυριανά παιδιά και να συνδιαλλαγούν με την ιστορία σε συνθήκες ειλικρίνειας.

Ευχαριστίες για το υλικό που περιλαμβάνεται στην ιστοσελίδα

- Σε όσους συμμετείχαν με οποιοδήποτε τρόπο στη συλλογή και διαμόρφωση του υλικού
- Στην alterergomedia, το ψηφιακό ιστορικό αρχείο του Δημοσιογραφικού Οργανισμού Λαμπράκη, το διευθυντή του ιστορικού αρχείου Γιάννη Διαμαντή για την άδεια παρουσίασης υλικού της περιόδου 1972 -1974
- Στον Νίκο Γεωργακάκη για την άδεια παρουσίασης του βιβλίου: Η ιστορία του Νίκου, βιογραφία του Νίκου Ρεβελάκη που υπέστη μαρτυρικά βασανιστήρια για τη συμμετοχή του στο Σύλλογο Φοιτητών Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών και για την Κρητική λεβεντιά του https://polytexneio73pedia.gr/PDF_FILES/Ρεβελάκης.pdf
- Σε όσους αξιοποιήσαμε και παρουσιάζουμε υλικό από βιβλία και την έρευνα τους, που θεωρούνται πια κτήμα της λογοτεχνικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς του Πολυτεχνείου: τον Φώντα Λάδη, τον Ιάσονα Χανδρινό, τον Μηνά Παπάζογλου, τους δικηγόρους που προάσπισαν τους φοιτητές στη δικτατορία και νομικά στήριξαν το Φοιτητικό Συμβούλιο της σχολής ΑΤΜ, τους φωτογράφους, φωτορεπόρτερ, δημοσιογράφους.

-